

PREFAȚĂ

Odată cu creșterea intensității traficului rutier, în special a celui urban, motocicletă a devenit mijlocul de transport folosit din ce în ce mai mult, din următoarele motive:

- consum redus de combustibil, cam la jumătate față de consumul unui autoturism;
- poluare redusă;
- deplasarea pe spații înguste;
- necesitatea unor spații de parcare mici.

Pe lângă avantajele existente prezintă și dezavantaje:

- folosirea ei nu este posibilă pe timp de iarnă;
- riscul crescut al derapajului și/sau al răsturnării pe un carosabil cu aderență scăzută;
- instabilitatea la frânare, în special la viteze mari;
- apariția oboselii, datorită poziției inconfortabile, în deplasările lungi;
- tentația depășirilor riscante, datorită performanțelor dinamice ridicate și a gabaritului redus;
- observarea mai dificilă a unei motociclete în trafic, datorită gabaritului mic.

În funcție de vârstă, motocicletele se pot conduce astfel:

- de la 16 ani, motocicletă de categoria A1 (cilindree maximă de 125 cmc și putere maximă 11 kw);
- de la 18 ani motocicletă de categoria A2, cu putere maximă de 35 kw;
- de la 20 sau 24 de ani, motocicletă de categoria A, cu/fără ataș, precum și triciclu cu puterea de peste 15 kw, astfel:
 - de la 20 de ani, dacă persoana în cauză are o experiență de minim 2 ani în conducerea unei motociclete de categoria A2;
 - de la 24 de ani, fără condiții de experiență.

Pentru prezentarea la examenul de obținere a permisului de conducere pentru categoriile A1, A2 și A candidatul trebuie să urmeze cursurile unei școli de șoferi autorizate (cursuri teoretice și cursuri practice).

Instruirea premergătoare în afara unei școli de șoferi nu este benefică din următoarele motive:

- persoana care instruește nu are pregătirea pedagogică și tehnică necesară;
- instruirea se poate face exclusiv într-un poligon;
- persoana instruită își însușește în mod greșit sau defectuos efectuarea unor manevre tehnice și nu beneficiază de instruirea în traficul real pe drumul public.

Conducerea motocicletei

Modalitățile prin care se pot acumula cunoștințele necesare pentru conducerea unei motociclete, în funcție de factori precum timpul pe care îl ai la dispoziție, motivația personală, contextul social etc., sunt:

- ▶ pe cont propriu;
- ▶ prin înscrierea la un centru de formare pentru motocicliști și participarea la cursul teoretic și practic susținut de un instructor.

◆ Decizia de a învăța în mod independent pentru obținerea permisului de conducere a unei motociclete este adesea susținută de: exemplele oferite de către colegi sau de către alți motocicliști, sfaturile primite de la părinți sau de la cei apropiați, care au experiență în conducerea acestui tip de vehicul etc. În

consecință, fie că se parcurge pe cont propriu acest drum, fie că se va solicita ulterior sprijinul unui instructor, scopul oricărui candidat este acela de a acumula conținutul minim de cunoștințe necesar pentru a se prezenta la examenul de obținere a permisului. În general, cei care încep prin a învăța singuri să conducă o motocicletă mizează pe faptul că, astfel, dobândesc cunoștințele de bază, indispensabile, restul depinzând de experiență și de kilometrii parcurși.

◆ Pe de altă parte, dacă se optează pentru a doua variantă de învățare, trebuie reținut că pregătirea specializată este eșalonată în timp (stagiile, cursuri în săli) și poate fi organizată în cursuri individuale sau colective.

ÎNVĂȚAREA PE CONT PROPRIU

Fără îndoială că, în cazul unui program deja încărcat, absența obligației de a face față orarului riguros al cursurilor de pregătire este principalul avantaj. În plus, ședințele de învățare au o durată variabilă – în funcție de opțiunea personală –, iar cheltuielile sunt reduse.

INCONVENIENTE

Înstruirea pe cont propriu se poate dovedi dificilă, laborioasă, tocmai pentru că nu se beneficiază de consiliere de specialitate și de indicații eficiente. Rezultatul poate fi astfel o învățare minimală, limitată la ceea ce este strict necesar, o instruire fără rigoare, nesistematizată, haotică (cuprinde adesea cunoștințe asimilate parțial, neaprofundate și circumstanțiale).

În definitiv, această metodă riscă să coste chiar mai mult – în termeni de efort, timp și bani – pentru că, neavând o bază solidă a pregătirii, ar putea fi nevoie să se repete examenul.

În cel mai bun caz, o pregătire precară, asociată unei lipse de experiență, va pune oricând proaspătul motociclist în fața riscului de a-și deteriora motocicletă. Situație în care o asigurare este foarte utilă, oferind posibilitatea de a compensa costurile unui eventual accident.

SCOPUL PREGĂTIRII

Scopul pregătirii este de a transforma un candidat la examen într-un motociclist adevărat, adică într-un beneficiar care să știe să conducă motocicletă, fără să încurce circulația, fără să surprindă, fără să fie, la rândul lui, surprins de participanții la trafic sau de situații imprevizibile pe traseu.

Nu este suficient să obții permisul. Este vorba și despre asimilarea unui set de competențe solide, care să-ți permită să faci față tuturor situațiilor de pe șosea, să știi să îți stăpânești mai bine vehiculul, să știi să circuli în siguranță printre alți participanți la trafic, să cunoști bine riscurile și să știi cum să le eviți.

ROLUL MONITORULUI SAU AL INSTRUCTORULUI

Rolul instructorului/monitorului este acela de a preda cunoștințele despre conducerea motocicletei într-o manieră gradată și eficientă, cu o pedagogie completă și adaptată fiecărui elev/candidat.

Instructorul urmărește în principal :

- ▶ elevul să nu deprindă practici greșite de conducere a motocicletei;
- ▶ elevul să asimileze comportamente și să-și formeze automatisme bune;

► toate punctele programului de instruire să fie abordate, în termenii: **a ști** (cunoștințe), **a ști să faci** (abilități) și **a ști cum să fii** (comportament pe șosea);

► elevii să profite de experiența sa.

Învățarea cu un specialist reprezintă un câștig de timp și de eficiență. Aceasta permite să se obțină, în bune condiții de siguranță, bazele unei pregătiri solide, pe care elevul își va clădi propria sa experiență.

În plus, instructorul cunoaște foarte bine condițiile de examen. Pregătirea sa completă și adaptată contextului specific permite candidaților să se prezinte cu cele mai bune șanse de reușită la examen.

DIFICULTĂȚI ÎN TIMPUL ÎNVĂȚĂRII PENTRU PERMIS

Orice modalitate de învățare ar alege – independentă sau coordonată de un instructor –, cel care se pregătește pentru conducerea unei motociclete va întâmpina diferite dificultăți.

Unele dintre acestea sunt **generale**:

- descoperirea unor aspecte dificile, care înainte păreau simple;
- impresia că nu progresează sau că înaintea foarte greu;
- existența unor momente de descurajare.

Altele **particulare**:

- descoperirea unor dificultăți legate de momentul plecării de pe loc, cum ar fi, de pildă, intemperiiile, starea carosabilului etc.;
- necesitatea de a asimila un număr important de cunoștințe teoretice și tehnice;
- necesitatea de a-și impune o disciplină mai severă decât s-ar fi crezut.

Aceste dificultăți permit conducătorului de motocicletă să devină conștient de propriile sale limite, dar să-și analizeze și motivațiile profunde ale alegerii acestui vehicul.

Acestea pun în evidență rolul și importanța instructorului, care va ști întotdeauna să evalueze dificultățile și să reorienteze procesul de învățare pentru a remedia problema.

Etapele pregătirii

ETAPA 1: conducerea unei motociclete de viteză mică în afara circulației (circulație în poligon);

ETAPA 2: conducerea unei motociclete de viteză normală în afara circulației;

ETAPA 3: conducerea pe șosea, trecerea prin intersecție și manevre de schimbare a direcției, în lipsa traficului sau cu trafic foarte redus;

ETAPA 4: circulația în condiții normale, pe șosea și în trafic aglomerat;

ETAPA 5: cunoașterea situațiilor care conțin dificultăți specifice.

În cadrul fiecărei etape, instructorul stabilește o gradație logică, astfel încât elevul

să asimileze și să progreseze cât mai rapid cu putință.

De exemplu, nu i se cere elevului să execute manevre dificile, dacă etapele precedente nu i-au oferit elementele necesare pentru a ajunge în etapa următoare. De fapt, dacă elevul nu a parcurs toate etapele, vor exista lacune în instruirea sa, care, mai târziu, riscă să aibă repercusiuni în conduita pe șosea.

◆ Principalele scopuri ale pregătirii sunt:

- ▶ conducerea motocicletei;
- ▶ conduita pe șosea;
- ▶ comportamentul motociclistului în situații de urgență.

SITUAȚIILE DE URGENȚĂ

O situație de urgență este o circumstanță neobișnuită, care solicită din partea motociclistului o reacție rapidă, precisă, adaptată, pentru a evita producerea unui accident.

Este vorba mai ales despre:

▶ evitarea unui obstacol care apare în ultimul moment (portieră deschisă brusc, un obiect căzut pe șosea, un copil care traversează imprudent, un vehicul care se oprește într-un viraj și pe care motociclistul îl descoperă târziu);

▶ reacția conducătorului de motocicletă atunci când intervine o defecțiune mecanică – comportamentul nepotrivit al pasagerului sau căderea bagajului transportat.

Pentru a face față unei situații de urgență, motociclistul trebuie să știe să reacționeze rapid, exersând în mod repetat manevrele necesare (frânare de urgență, manevre de evitare, redresarea motocicletei înclinată prea mult), astfel încât să-și formeze un automatism, o reacție pe care să o aibă în mod natural, atunci când este într-o astfel de situație.

Motociclistul cu permis de conducere

ADAPTAREA GRADUALA LA CONDUCEREA MOTOCICLETEI

După obținerea permisului de conducere categoria A, motociclistul are o experiență limitată, astfel:

- ▶ câteva ore de condus pe șosea;
- ▶ manevrarea, adesea pentru scurt timp, a motocicletei;
- ▶ experiența conducerii unei singure motociclete;
- ▶ cunoașterea doar a unora dintre situațiile posibile, întâlnite pe șosea.

Acesta trebuie să dobândească experiență, ceea ce presupune mulți kilometri parcurși.

Este necesar să se adapteze gradat noilor situații, pe care nu le-a mai întâlnit la cursul de pregătire:

- ▶ intemperii: ploaie, ninsoare, ceață etc.;
- ▶ anumite tipuri de trasee: munte, autostradă, marile aglomerații;
- ▶ circulația pe timp de noapte;
- ▶ traseele lungi;
- ▶ situațiile de urgență.

Adaptarea progresivă presupune conducerea, în primă fază, a unei motociclete ușoare, a cărei greutate să fie manevrată mai simplu și ale cărei performanțe să fie proporționale cu cele ale conducătorului.

Bazele pregătirii specializate – dacă s-a optat pentru această modalitate de formare – îi permit să progreseze mai repede și mai sigur. În cazul unei situații problematice, cu un grad de dificultate greu de depășit, care prezintă o anumită specificitate, se poate consulta oricând instructorul sau se poate urma un curs de perfecționare.

RISCURI SPECIALE ÎN CAZUL ÎNCEPĂTORILOR

Unul din 5 motocicliști morți sau răniți în accidente de circulație are permisul de conducere de mai puțin de un an.

Există o serie de motive care explică riscul crescut la care se expun începătorii.

► În primele trasee parcurse, motociclistul va observa că obosește rapid, așa că este necesar să evite drumurile prea lungi/distanțele prea mari.

► Adesea, propria motocicletă trebuie cunoscută, pentru că există caracteristici diferite între mărcile și tipurile de motociclete.

► Există tendința de a merge cu viteză, deși reacțiile care i-ar permite începătorului să facă față situațiilor imprevizibile nu sunt încă bine exersate, nu au devenit reflexe.

ÎNCREDEREA ÎN SINE

La început, există o scurtă perioadă în care motociclistul se teme să urce pe motocicletă – acesta este momentul în care trebuie să se adapteze la vehiculul său și să-l conducă. După un timp însă, motociclistul poate trece rapid la un exces de încredere în el însuși, care este periculos, deoarece sunt necesari mii de kilometri pentru a cunoaște bine reacțiile motocicletei, dar mai ales pentru a prevedea reacțiile celorlalți motocicliști.

Motociclistul începător ignoră cea mai mare parte a dificultăților de pe șosea și nu devine conștient de acestea decât atunci când le întâlnește.

PRECAUȚIILE CU O MOTOCICLETĂ NOUĂ

O motocicletă nouă nu este neapărat și recent fabricată. Prima motocicletă condusă după obținerea permisului poate fi foarte diferită de cea cu care s-a făcut pregătirea. Aceasta poate fi o motocicletă împrumutată sau de ocazie, pe care motociclistul o testează sau pe care tocmai a cumpărat-o.

Fiecare motocicletă reacționează diferit. Motociclistul poate fi surprins de poziția în timpul conducerii, de sistemul de frânare, de ținuta pe șosea, de sistemul de comenzi.

Este recomandat să se obișnuiască gradat cu comenzile, cu greutatea vehiculului și, pe

șosea, este bine să mărească marja de siguranță.

◆ **Discuțiile cu motocicliști experimentați pot să ofere soluții și trucuri de natură să sporească siguranța și confortul și care să atenționeze totodată începătorii în privința riscului la care se expun în funcție de manevra pe care o efectuează.**

Înainte de cumpărarea unui anumit model de motocicletă, este întotdeauna util un sfat avizat de la cineva care deține acel tip de motocicletă.

Se pot urma stagii de pregătire și de informare suplimentară.

Forma fizică și conduita motociclistului

VEDERE BUNĂ, PRECIZIE, REZISTENȚĂ FIZICĂ

Adesea în conducerea motocicletei, eficiența înseamnă deplină siguranță. În acest scop, trebuie să se poată conta în orice moment pe o vedere bună, pe precizia gesturilor și pe rezistența fizică a celui care conduce.

Motociclistul trebuie să aibă un orizont vizual larg, iar ochii trebuie să fie obișnuiți să vadă departe, rapid și cu precizie. Ochii sunt vulnerabili, de aceea este indispensabilă protecția lor cu ochelari sau cu un ecran.

A se reține însă că acuitatea vizuală poate scădea: este necesar, deci, un control oftalmologic regulat.

Pe de altă parte, gesturile trebuie să fie rapide și precise, ceea ce nu se întâmplă dacă motociclistul este bolnav sau obosit, de exemplu.

Rezistența fizică îi permite să rămână vigilent și eficient mai mult timp, în ciuda:

- ▶ vibrațiilor motorului;
- ▶ traficului (zgomot, lumini, mișcare);
- ▶ intemperțiilor.

Nu întâmplător marii campioni de motociclism au, în primul rând, o condiție fizică excelentă, de atlet.

Atenție, însă! Rezistența are, totuși, limite: nimeni nu poate lupta la infinit cu oboseala!